

Aan de leden van de Vaste commissie voor
Volksgezondheid, Welzijn en Sport van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN Haag

Via : cie.vws@tweedekamer.nl

Datum	Bijlage(n)
1 maart 2022	--
Contactpersoon	Doorkiesnummer
Esme Wiegman-van Meppelen Scheppink	06 21703581
Onderwerp	Ons kenmerk
Hoofdlijnendebat Zorg 08-03-2022	VA22-015

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Op 8 maart 2022 spreekt u met de ministers Kuipers en Helder en staatssecretaris van Ooijen in het hoofdlijnendebat over de zorg. Vanuit Valente, de brancheorganisatie voor participatie, begeleiding en veilige opvang, willen we u aandachtspunten meegeven voor een domein overstijgende benadering, de langdurige zorg voor ggz cliënten, de doordecentralisatie van beschermd wonen in de Wmo, de aanpak van huiselijk geweld en de aanpak van dakloosheid.

Domein overstijgend werken essentieel

Mensen die hulp krijgen van Valente leden hebben te maken met een meervoud aan problemen. Hun (geestelijke) gezondheid, veiligheid, dak boven het hoofd, inkomen en bestaanszekerheid zijn in het geding. Op alle levensgebieden ervaren zij risico's en knelpunten. Samenwerking binnen VWS is nodig om verergering van de situatie van kwetsbare mensen te voorkomen en om hun problemen op te lossen. Ook is samenwerking nodig tussen de VWS bewindspersonen en de minister van Volkshuisvesting, de minister van Binnenlandse Zaken, de minister van Participatie, Armoede en Schulden, de minister van Rechtsbescherming, en de staatssecretaris van Asiel en Migratie. De problemen rond dakloosheid, huiselijk geweld en beschermd wonen voor mensen met ernstige psychische aandoeningen kunnen alleen in sámenhang worden aangepakt en opgelost. Wij zijn benieuwd hoe de bewindspersonen deze samenwerking gaan invullen.

Langdurige zorg voor ggz cliënten

Sinds 2021 hebben mensen met ernstige psychische aandoeningen toegang tot Wlz zorg. Tot op heden ontbreekt een **landelijk kwaliteitskader** zoals dat in de gehandicaptenzorg en ouderenzorg is ontwikkeld. Valente zou graag willen dat de minister van Langdurige Zorg de totstandkoming van een kwaliteitskader voor de langdurige ggz actief ondersteunt met kwaliteitsmiddelen. *Wilt u haar vragen of zij de ontwikkeling van een landelijk kwaliteitskader actief gaat steunen?*

We begrijpen dat er nagedacht wordt over een nieuw **Hoofdpijnen Akkoord GGZ**. Gezien de overlap tussen de ggz cure, de ggz care en maatschappelijke ondersteuning, lijkt het ons van groot belang dat ook partijen in het sociaal domein bij het akkoord betrokken worden. Zonder afdoende ondersteuning, betaalbare woningen en begeleiding in het sociaal domein is minder instroom in de ggz en bijvoorbeeld ook afname van de problemen van mensen met verward gedrag niet te verwachten. *Wilt u de bewindspersonen vragen wie zij gaan betrekken bij het HLA GGZ en wat de reikwijdte van dat akkoord wordt?*

Doordecentralisatie beschermd wonen Wmo – ggz

Regionale samenwerking en bovenregionale afspraken zijn onmisbaar om beschermd wonen te kunnen uitvoeren. Schaalgrootte is nodig voor het uitvoeren van beschermd wonen. Beschermd wonen voor ggz cliënten betreft schaarse en kostbare maatwerkvoorzieningen voor een relatief kleine, complexe groep cliënten. Robuuste samenwerkingsverbanden zijn nodig voor de toegang, de uitvoering en voor het noodzakelijke palet aan woonvarianten en ambulante voorzieningen voor inloop, activering en begeleiding. Specifieke expertise en voldoende ambtelijke capaciteit is nodig. Het beleid voor beschermd wonen hangt samen met onderwerpen als de aanpak van verward gedrag, de aanpak van dakloosheid, de regionale woon(zorg)visie, de openbare (geestelijke) gezondheidszorg en het beleid van zorg & veiligheidsregio's. Het betreft allemaal regionaal beleid waar afstemming en samenwerking vereist zijn om resultaat te boeken. Valente vindt dat **regionale samenwerking** van zodanig belang is voor de continuïteit en kwaliteit van beschermd wonen dat deze in de Wmo 2015 moet worden verankerd. *Wilt u de staatssecretaris vragen hoe hij tegenover een dergelijke wetswijziging staat?*

Aanpak huiselijk geweld

Van de ruim 11.000 cliënten die jaarlijks in de vrouwenopvang worden opgevangen - zowel volwassenen als kinderen - weten we uit onderzoek hoe groot de mate en impact is van trauma. In het programma Geweld Hoort Nergens Thuis zijn goede stappen gezet op traumascreening en het vergroten van traumasensitief werken. De wachtlijsten voor GGZ-behandeling na traumascreening zijn echter zeer lang. Wij pleiten voor integrale aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, met oog voor alle gezinsleden, kinderen én volwassenen. De borging van de opbrengst van Geweld Hoort Nergens Thuis is van groot belang. Daarbij is aandacht nodig voor doorontwikkeling (en financiering daarvan) van die opbrengsten om evaluatie, bijstellen en implementatie mogelijk te maken. *Wilt u de staatssecretaris vragen wat hij op dit onderwerp gaat doen?*

We vragen ons af, in relatie tot het Toekomstscenario Jeugd en Gezinsbescherming, en de ontwikkeling naar integrale, gezinsgerichte hulpverlening om de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling effectiever te maken, wat de bewindslieden gaan doen om er voor te zorgen dat de nu ingezette beweging daadwerkelijk uitgaat van wat gezinnen nodig hebben? Hoe gaat preventie ingevuld worden en expertise aan de voorkant benut, om te voorkomen dat via de rechter moet worden ingegrepen in gezinnen? We vragen ons ook af hoe de bewindslieden aankijken tegen integrale gezinsfinanciering om integrale domein overstijgende samenwerking in de praktijk ook daadwerkelijk mogelijk te maken?

Organisaties voor vrouwenopvang en maatschappelijke opvang bieden jaarlijks opvang en begeleiding aan duizenden ouders en kinderen, vanwege huiselijk geweld of (dreigende) dakloosheid. De kinderen in deze gezinnen ontbreekt het aan een 'kansrijke' start. Het doorbreken van intergenerationele overdracht, het voorkomen van noodopvang, en een kansrijke

opvoedcontext creëren (inclusief toegang tot onderwijs) vinden wij van groot belang. Toch is dat niet zelfsprekend voor kinderen met een ouder in de noodopvang. *Wilt u de staatssecretaris vragen hoe hij een kansrijkere start zou willen bevorderen voor deze groep kinderen?*

Ook komt het nog steeds voor dat elementaire kinderrechten worden geschonden, zoals niet te worden gescheiden van je ouders omdat zij dakloos zijn. Armoede en dakloosheid mogen geen reden zijn voor uithuisplaatsing. *Wilt u de staatssecretaris vragen wat hij gaat doen om de jeugdbescherming en gemeenten te overtuigen om in deze gevallen betere oplossingen te zoeken waarbij kinderen niet van hun ouders gescheiden worden?*

Aanpak dakloosheid

Het rapport 'Een thuis voor iedereen', dat door vijf ministeries, VNG, IPO en Aedes onder leiding van Bernard ter Haar is gemaakt, vormt een stevige basis voor beleid om te zorgen dat aandachtsgroepen betaalbare huisvesting krijgen en dat dakloosheid wordt terug gedrongen. Alle cliënten van Valente leden hebben belang bij een voortvarende uitvoering van de adviezen uit dit rapport. We zijn benieuwd naar de inzet van staatssecretaris van Ooijen hierop.

Specifiek voor de aanpak van dakloosheid en de maatschappelijke opvang zijn we benieuwd naar de plannen van de staatssecretaris voor de besteding van de extra € 65 miljoen voor maatschappelijke opvang die vanaf 2022 structureel ter beschikking komt. Gaat de staatssecretaris de gemeenten oproepen om de omslag van opvang naar wonen te maken? Gaat hij ook aandacht vragen voor de kwaliteit van de maatschappelijke opvang die nu hele grote verschillen laat zien tussen de regio's? *Komt er een ondergrens of liever gezegd een kwaliteitsrichtlijn voor de maatschappelijke opvang, zodat veiligheid geboden kan worden, slaapzalen afgebouwd en het slapen op matrassen op de grond wordt uitgebannen?*

Op dit moment is de maatschappelijke opvang een onmisbare plek in de keten van veiligheid en ggz. De maatschappelijke opvang vormt een vangnet voor mensen met multiprobleem gedrag en mensen met ggz en verslavingsproblematiek die elders uit de keten vallen. Maatschappelijke opvang is eveneens een vangnet voor mensen die uitstromen uit de forensische ggz voor wie geen passende vervolg behandeling of huisvesting geregeld is. Het is evident dat ook in de opvang adequate en toereikende hulp moet worden geboden aan mensen die dakloos zijn en tegelijkertijd kampen met ernstige problematiek. Toch constateren we dat juist deze mensen geen individuele begeleiding en maatwerkvoorzieningen (Wmo) toegekend krijgen. Daardoor is het heel moeilijk om samen met hen hun situatie te verbeteren. *Wilt u de staatssecretaris vragen wat hij gaat doen om de uitvoeringspraktijk van de Wmo door gemeenten op dit punt te verbeteren?*

Wij hopen dat u onze vragen wilt bespreken bij het hoofdlijnen debat. Hebt u vragen over deze brief, neem dan contact op met ondergetekende.

Hoogachtend,

Esmé Wiegman - van Meppelen Scheppink

Esmé Wiegman-van Meppelen Scheppink

Directeur Valente